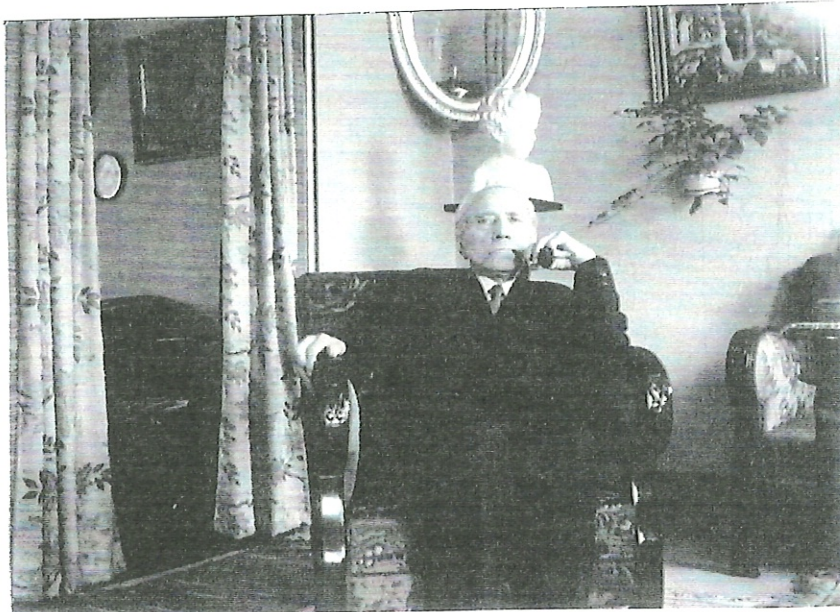

HOVEDPERSONERNE I VEDLAGTE BERETNING

Morfar 70 år på toppen af sit liv

**ONKEL EMIL 40 ÅR
SOM FREMSTORMENDE
INDUSTRI- OG
ERHVERVSMAND**

Hver dag sender onkel Emil en hilsen til mig, når jeg går rundt i Viby. Alle lysmaster i Århus Syd bærer logoet **ER** i en cirkel

MORFARS 70 ÅRS FØDSELSDAG

Der står en cigarkasse af sølv på skabet bag mit skrivebord. I siden findes en indgraveret tekst:

*Til Fabrikant L. Rasmussen 23. Februar 1935
Fra Familien paa "ADDY"*

Indvendig er cigarkassen "foret" med cigarkasse træ, der kan bevare cigarernes duft og forhindre udtørring.

I dag i år 2007 gemmer cigarkassen kvitteringer og lignende.

Sølvet er blevet en del anløben. Jeg tager en flaske SILVO frem for at pudse, og mit spejlbillede toner frem i låget, og inde i mit hoved op fra de dybeste gemmer stiger minderne op fra februar 1935. Det er i dag 72 år siden; men billederne står lysende klart for mig.

Forberedelserne til Morfars store fødselsdag begyndte allerede efter Nytår ved starten af 1935, og særlig den dag da Morfar kom ind til os i lejligheden fra sit kontor, og kaldte på Mor. "Jeg synes, at Ib og Johannes er blevet så store, at det vil glæde mig, hvis de måtte komme med." Stor fryd, Mor sagde Tak. Da Morfar var gået hoppede Johannes og Ib rundt foran de mindre brødre, som ikke forstod noget.

Ved aftensmaden sagde Mor: "Jeg vil holde en stor tale for Morfar. Du Peter (min Far) må også forberede en tale. Morfar fortalte, at Ib og Johannes skal med, derfor må vi kigge på deres matrostøj, - - - kan vi farve deres brune sko sorte?"

"Måske kan vi også få Ib og Johannes til at synge en sang for Morfar." Efter et stykke tid blev det til, at Ib og Johannes under middagen mellem talerne skulle synge: "I Østen stiger solen op . . ." Vi gik i gang med at lære nogle vers, jeg husker ikke hvor mange.

Dagen oprandt for Morfars fødselsdag. Straks efter at være kommet hjem fra skole, begyndte vi forberedelserne. Johannes og jeg øvede "I Østen stiger solen op" mange gange, og matrostøjet kom frem. Stoffet var af kradsuld, så i hemmelighed tog jeg min pyjamas på indenunder matrostøjet.

Erling plagede for at komme med; men i stedet blev det arrangeret sådan, at Erling, Bjarne og Leif i en lille trækvogn fik lov til at gå i Kongens Have med vores unge pige, ANNA (fra Brylle).

Nu skulle vi snart gå; men som sædvanlig måtte vi vente på Far, der aldrig kunne nusse sig færdig. Mor satte knapper i hans knækflip; men Far havde svært ved at knappe bukserne til livkjolen. (Far havde fået stor mave) Det blev ordnet ved, at Mor løste spændet bag på den hvide vest, så vesten dækkede, og de øverste knapper i bukserne stod åbne. Ib og Johannes så utålmodige til.

Endelig begyndte vi spadsereturen gennem Slotsporten, forbi Brandstationen, hen ad Vindegade for at komme ud på Kongensgade, hvor Fyns Forsamlingshus lå få skridt til højre.

De fleste af Morfars gæster var allerede kommet, og vi gik rundt bukkede og gav hånd til de fremmødte.

I festsalen var der dækket et meget stort bord. (Et langbord med 3 borde i vinkel) Hvor mange gæster, der var mødt, husker jeg ikke; men der var mange, og flere jeg ikke kendte.

Morfars tog imod, flankeret af **tante Laura** (afdøde mormors gamle veninde, enke efter en regimentsmusiker) og **frk. Nielsen** (morfars husbestyrerinde) som han senere blev du's med og kaldte "lille Niller"

Tydeligst husker jeg **onkel Niels** (morfars ældre bror) med sine kone Jensmine, hestehandler som sin farfar, der havde tjent en formue på kreaturhandel i 1800-tallet. Morfars ældste bror **onkel Jørgen**, så jeg for første gang. I modsætning til Niels og Morfar var onkel Jørgen lille, tynd og ugift. Jeg hilste også på **faster Karen** fra Fangel.

Lidt om Morfars søskende:

Lad mig referere, hvad Moster Hille engang fortalte om onkel Niels og Jensmine. De havde været i København for første gang i deres liv, og det mest forunderlige var at køre i sporvogn. I Sporvognen mødte de en sort mand, der på engelsk spurgte Moster Hille om vej. Onkel Niels blev totalt forbløffet og sagde. "Jeg vidste godt, at Lars's døtre var blevet kloge, men at du Hille, også kunne tale negersk! Det vidste jeg ikke"

Onkel Niels og Jensine boede i et hus ud til Ringe Landevej. Under et familie besøg viste Jensine, at de have en masse sølvtøj i skufferne, sagt på syngende fynsk og med tryk på **u'et**.

Onkel Niels havde fortsat familiens tradition med at handle med heste, hvorfor der var en stor hestestald ved siden af huset. Bag stalden var et værelse. Her boede en bror til Jensine. Han var retarderet, Jensine passede ham.

Onkel Jørgen mødte jeg aldrig igen. Derimod fik jeg hans cykel, da han var død (se side 10 i bog 6 i En Familie Saga) Da Morfar og jeg kom til onkel Jørgens hus i Ringe stod der på døren: JØRGEN RASMUSSEN, **rentier**. Hvad betyder **rentier**, spurgte jeg Morfar. "Det betyder, at han lever af sine penge."

Faster Karen (fra Fangel) havde haft en trist skæbne. Hun var blevet gift med en dranker, og hele hendes arv efter den rige "Højrupgård" var væk. Faster Karen havde jeg mødt mange gange, når hun kom til Odense og på syngende fynsk spurgte efter Lars. Karen kom tynd og forsagt, og gik straks igen, glad og fornøjet efter besøget hos sin lillebror.

Men videre til de andre gæster. Størst indtryk gjorde det, da jeg hilste på en middelhøj kraftig mand med et "pluskæbet" ansigt og en buldrende fremtoning. Mor sagde: "**Sig god dag til Onkel Emil**". Onkel Emil svarede, mens han dunkede mig på ryggen. "**Nå, du er så Agnes' søn, IB!**" Hvad han ellers sagde, husker jeg ikke. Jeg blev lidt bange; men hans ansigt fæstnede sig i min bevidsthed. På den anden side virkede han godmodig, men brovtende og selvbevidst.

Senere på aftenen, da Johannes og jeg bød tobak rundt, dunkede onkel Emil mig igen på ryggen, idet han sagde: "**Der har vi Agnes' 2 drenge.**"

Morfars fødselsdag må have givet onkel Emil noget at tænke på. *(Få år efter, den 19. december 1938 kom et brev fra onkel Emil med en invitation til at komme til Fredericia og besøge ham) (se En Familie Saga bog 6 siderne 6 nederst + 7 og 8). Bemærk mors udsagn om onkel Emil i toget hjem fra Fredericia. "Onkel Emil har nået meget; men han tror ikke på Gud."*

(læs også side 15 om 10.000 kroner til hver af Agnes's børn. Mor sagde, da hun stod med 6 policer i hånden: "Nu kan I blive lige, hvad I har lyst til".)

Morfar sad midt ved langbordet med sine 3 døtre (Agnes, Hille og Lilli) ved siden af sig. Ved det midterste vinkel bord sad Onkel Per, og min Far sad ved venstre vinkelbord. Onkel Bis, moster Hilles mand var ikke med. Han var i fængsel på St. Hans ved Roskilde for uterlig opførsel overfor små piger.

Johannes og Ib sad ved det højre vinkelbord lige ved hjørnet til hovedbordet.

Moster Hille kom hen til Johannes og Ib og forklarede, at de 2 skåle ved vores kuverter ikke var til at drikke af. Det var vand med en citronskive i beregnet til at skylle fingrene, hvis de blev fedtede.

I en pause mellem de første retter rejste Mor sig op for at holde tale for sin Far. (Stor applaus) Derefter Moster Hille efterfulgt af Moster Lilli. (Igen stor applaus). Senere talte onkel Per og min Far (Peter).

Nu kom turen til manufakturgrosserer Mosumgaard, stor og tyk rejste han sig op, og med dyb stemme startede han:

"Mine D A M E R OG HERRRRER" mens han rullede på r'erne. Så rejste en høj slank mand, overlærer Th ____? sig op. Ligesom Mosumgård var han med i Morfars L'hombre klub. Jeg husker, at han var morsom, og at alle morede sig. Han talte om Morfar som "Lars - pigernes ven"

Senere i talerækken husker jeg direktøren fra Sadolins Farvefabrikker, der fortalte om sine besøg i Odense hos Døllner. Her var den røde løber rullet ud, og der var altid øl og smørrebrød på Døllners kontor. (I farvebranchen blev Morfar altid kaldt Døllner).

Der var mange talere, og til sidst ved desserten gav Mor, Johannes og mig et vink. Vi stod op på vore stole, mens vi sang: I Østen stiger solen op . . .

Under middagen var der musik af en klaverspiller, en violinist og en cellist. Nu holdt musikken en kort pause, mens een af musikerne annoncerede, at Døllners døtre Agnes og Hille vil underholde.

Mor satte sig op til det store flygel, på et podie i den ene ende af salen og begyndte at spille. Et øjeblik efter kom Moster Hille dansende ind i stort kostume med en opslået paraply-parasol, og begyndte at synge. Jeg husker,

hun spillede en pige, der skulle ud at rejse. Hun sang - - -
"Og gamle Caro (en hund) holdt en støj
da vognen holdt for døren.
Mit rejsetøj og kufferten
blev båret ud af Søren" osv.

Morfars 70 års fødselsdag blev på en måde en begivenhed, der ændrede vores tilværelse i Nørregade. Nu skulle vi ikke mere have en "ung pige" i huset. I stedet fik Johannes og jeg pigeværelset på loftet mod at hjælpe til og om vinteren tænde op i 2 kakkellovne. Senere flyttede Erling med på loftet.

Efterskrift.

Morfar skrev i sit testamente, at 20% af Agnes' arv skulle deles mellem hendes 6 børn. Det blev til 7.000,00 kroner til hver. (I 1952 et meget stort beløb.)

En mand, onkel Emil, der ikke troede på Gud, gav 6 børn en mulighed for at kunne studere og blive gode samfundsborgere. (6 policer a kr: 10.000,00)

To religiøse forældre, gjorde det modsatte overfor ét af deres børn. Forbød ham den uddannelse, han havde forberedt sig til. Tog hans penge fra Morfar og onkel Emil.